

ferradura en tránsito

DESTE LADO DO ESPELLO

Título: **Bosquexos para unha distopía**

Autor: Alberte Momán Noval

Editorial: Redelibros

Enténdase distópico como aquel discurso que describe estados sociais e/ou políticos irreais ou imaxinarios. A meirande parte das distopías describen sociedades que son consecuencia das tendencias actuais e que levan a situacións totalmente indesezábeis, mostrando tendencias actuais con fins apocalípticos. Das tres historias que aquí nos presenta Alberte Momán, só a terceira é claramente distópica, aínda que as outras dúas poden entrar dentro dos parámetros antes expostos para entender distopía. Segundo a presentación editorial amosan *a violencia e o acoso como feridas do subconsciente, no tempo no que a educación e a xustiza miran de semellar ausentes*. Entendéndose que tal xustiza e tal educación son no tempo real en que son escritas, pois na ficción apenas aparecen ambas senón é como un constructo social. Desde este punto de vista son sociedades alternativas, ás veces tinxidas dun surrealismo que lles acae moi ben.

A primeira delas conta o que acontece a redor dun bar no que se suida nas proximidades un home acusado de obesidade mórbida. A partir de aí vanse sucedendo as reaccións tanto da xente do bar (Lucía, camareira) como de clientes (Ernesto) , veciños afectados polo acto (Maura, ve desde a fiestra o suicidio) simples viandantes (ao suicidarse mata a dúas persoas que estaban debaixo) ou traballadores que acudían efectuar reparacións (Mario). O resultado é o dunha sociedade na cal o acto do suicidio (terríbel é o momento no que decides por fin á túa vida carente de esperanza) ten un eco simplemente curioso, non pasa dunha curiosidade inclusive risíbel que altera en certa maneira a súa rutina diaria. A violencia da decisión de suicidarse vese correspondida pola violencia coa que o resto da sociedade obvia o acto. Desde logo resulta descorazonador que a decisión mortal, levando por diante dous inocentes que por acaso estaban debaixo, ache tan pouca comprensión, atope nula comprensión do resto da sociedade que se di civilizada mais que só mira como curiosidade (que lles afecta a rutina diaria) o feito de que alguén decida tiarse a vida. Mais é a sociedade na que vivimos, unha sociedade que xanta vendo guerras na televisión, ou a traxedia dos mortos pola fame que a sociedade do priemiro mundo non sabe evitar, nin sabe nin quere, porque para ela xa só son simples curisodades. Parece terríbel a conclusión, mais é así sen ningún tipo de discusión. A sociedade humana ten moi pouco de humana, case nada, case só é anecdótico o carácter humano.

A segunda das historias, e a máis breve, presenta, no hemisferio sur de Galiza, unha festa na cal se fai unha churrascada. Aparece unha turista e máтана. Mentres no hemisferio norte un condutor chega ao bar dunha estación de servizo, onde o matan, mais resucita unha vez que a cociñeira fai amor con el, finalmente mata un camareiro e marcha, chegando ao hemisferio sur na procura da turista. Finalmente sérvenlle da churrascada en que presumibelmente se convertiu o corpo da turista. Violencia e humor acedo caracterizan a sociedade.

A terceira das historias remítenos á Alicia no país da marabillas de Lewis Carrol, mais esta é outra Alicia ben distinta, refuga entrar no tobo do coello e atopa unha amante, Ivonne, de xeito que, despois,

mesmo os bicos e caricias que se deparan resultan violentos se nos remitimos á Alicia orixinal. Como é de agardar non é a única violencia e Ivonne resulta unha boa fiolosofadora sobre cuestións éticas, por exemplo sobre a ética da dominación. O sombreireiro con que se atopa volve remitirnos a Lewis Carrol, e un chisco menos a Raíña Branca (de Corazóns no orixinal). E a Alicia de Alberte Momán aínda executa outras violencias, por exemplo sobre o pai, que non imos desvelar. Digamos simplemente que esta é unha Alicia que escolle ficar deste lado do espello por moitas marabillas que se lle ofrezan do outro lado.

Alberte Momán compón así un libro de tres historias de lectura desacougante, como podían ser trinta, ese humor acedo, ese surrealismo distópico serían idénticos. Un xeito de avisar a esta sociedade de que xa está ben, que indo polos camiños que transitamos nada quedará incólume, mesmo os contos para cativos resultan trastocados e cun significado ben diferente ao orixinal. Infortunadamente, deste lado do espello, todos sabemos o caso que se lle vai facer ao aviso de Alberte Momán, que non é a primeira vez que aviso semellante se produce, nin será esta a derradeira vez, pois vivimos nunha sociedade opaca aos avisos que se lle van dando desde as diferentes latitudes da cultura.

ASDO.: Xosé M. Eyré